

PRAVNA FAKULTETA
V LJUBLJANI

ŽENEVSKE KONVENCIJE

iz leta 1958

- o teritorialnem morju in zunanjem pasu,
- o odprtem morju in o epikontinentalnem pasu

Ljubljana, 1988

K O N V E N C I J A
O TERITORIALNEM MORJU IN ZUNANJEM PASU

Države, stranke te konvencije, so se sporazumele o naslednjih določbah:

Prvi del

TERITORIALNO MORJE

I. oddelek

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

1. Suverenost države se prek njenega kopnega območja in njenih notranjih morskih vod razteza tudi na pas morja ob njenih obalah, ki se imenuje teritorialno morje.
2. Ta suverenost se izvršuje po določbah teh členov in po drugih pravilih mednarodnega prava.

2. člen

Suverenost obalne države se razteza na zračni prostor nad teritorialnim morjem kakor tudi na dno in podzemlje tega morja.

II. oddelek

MEJE TERITORIALNEGA MORJA

3. člen

Če ti členi ne določajo drugače, je normalna temeljna črta za merjenje širine teritorialnega morja črta nizke vode vzdolž obale, kakor je označena na pomorskih kartah velikega merila, ki jih uradno priznava obalna država.

4. člen

1. Tam, kjer obalna črta globoko vdira v kopno in se zavija, ali je vzdolž obale v njeni neposredni bližini otokov, se lahko potegne temeljna črta, od katere se določa širina teritorialnega morja, tako da se uporabi metoda ravnih temeljnih črt, ki vežejo primerne točke.
2. Te temeljne črte ne smejo potekati tako, da bi se občutno oddaljevale od splošne smeri obale, morski prostor med teh črt pa mora biti zadosti povezan s kopnim, da bi imel pravni položaj notranjih morskih vod.
3. Temeljne črte se ne smejo potegovati na plitvine, ki so suhe ob oseki, in ne od njih, razen če so na njih zgrajeni svetilniki ali podobne instalacije, ki so stalno nad morskou gladino.
4. Če se uporablja metoda ravnih temeljnih črt po določbah 1. odstavka, se lahko pri določanju posameznih temeljnih črt upoštevajo posebne krajevne gospodarske koristi, če obalpa raba jasno spričuje njihov obstoj in pomen.
5. Država ne more uporabiti sistema ravnih temeljnih črt tako, da bi odrezala od odprtega morja teritorialno morje druge države.
6. Obalna država morja jasno zaznamovati ravne temeljne črte na pomorskih kartah, katerim mora zagotoviti zadostno jasnost.

5. člen

1. Vode na tisti strani temeljne črte teritorialnega morja, ki gleda proti kopnemu, spadajo v notranje morske vode države.
2. Kadar se z določitvijo ravne temeljne črte po 4. členu vključijo v notranje morske vode območja, ki so se prej štela za del teritorialnega ali odprtega morja, bo v njih

vodah veljala ~~pravica neškodljivega prehoda~~ kakor je določena v predpisih 14. do 23. člena.

6. člen

Zunanja meja teritorialnega morja je črta, pri kateri je vsaka točka za širino teritorialnega morja oddaljena od najbližje točke temeljne črte.

7. člen

1. Ta člen se nanaša samo na zalive, katerih obale pripadajo eni sami državi.
2. Po teh členih je zaliv jasno viden zatok, ki sega, sorazmerno s širino vhoda, v taki meri v kopno, da zadržuje vode, ki jih zapira obala, in je več kot navadna krivina obale. Zatok pa se ne bo štel za zaliv, če njegova površina ni enaka površini polkroga, čigar premer je črta, potegnjena prek vhoda tega zatoka, ali če ni večja od te površine.
3. Pri merjenju se za površino zatoka šteje površina med črti nizke vode vzdolž obale zatoka in daljico, ki veže črti nizke vode v njegovih prirodnih vhodnih točkah. Če ima zaradi otokov zatok več kot en vhod, se potegne polkrog tako, da se vzame za premer skupna dolžina črt, ki zapirajo posamezne vhode. Površina otokov znotraj zatoka se računa kot del morske površine zatoka.
4. Če razdalja med črtama nizke vode v prirodnih vhodnih točkah zaliva ~~ne presega štiriindvajset milj~~, se lahko razmejitvena črta potegne med tema dvema črtama nizke vode ter se vode, ki jih zajame, štejejo za notranje morske vode.
5. Če razdalja med črtama nizke vode v prirodnih vhodnih točkah zaliva presega štiriindvajset milj, se potegne ravna temeljna črta štiriindvajsetih milj znotraj zaliva tako, da črta s to daljino zajame kar se da veliko površino vode.

24

6. Prejšnje določbe se ne uporabljajo za tako imenovane ~~zgodovinske~~ zalive in tudi ne tedaj, če se uporablja ~~različni~~ ravnih temeljnih črt po 4. členu.

8. člen

Pri razmejevanju teritorialnega morja se najbolj zunaj luške stalne luške zgradbe, ki so sestavni del luškega sistema, štejejo kot da pripadajo obali.

9. člen

Sidrišča, ki normalno služijo nakladanju, razkladanju in silovanju ladij, ki pa bi sicer popolnoma ali delno ležala zunaj zunanje meje teritorialnega morja, so vključena v teritorialno morje. Obalna država mora jasno razmejiti ta sidrišča in jih obenem z njihovimi mejami zaznamovati na pomorskih kartah, katerim mora dati zadostno javnost.

10. člen

1. Otok je naroden kos zemlje, kiga obdaja voda in je ob plimi suh.
2. Teritorialno morje otoka se meri po določbah teh členov

11. člen

1. Občasno suha plitvina je naroden kos zemlje, ki ga obdaja voda in je suh ob oseki, potopljen pa ob plimi. Če občasno suha plitvina ni v celoti ali delno oddaljena od celine ali otoka več kot za širino teritorialnega morja, se lahko vzame črta nizke vode te plitvine za temeljno črto, od katere se meri širina teritorialnega morja.
2. Če je občasno suha plitvina v celoti oddaljena od celine ali otoka več kot za širino teritorialnega morja, taka

plitvina lima lastnega teritorialnega morja.

12. člen

1. Če ležita obali dveh držav druga drugi nasproti ali se mejita druga v drugo, ni brez nasprotnega sporazuma med njima nobena od obeh držav upravičena razširiti svoje teritorialnega morja prek srednje črte, katere vsaka točka je enako oddaljena od najbližjih točk temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja vsake od obeh držav. Določbe tega odstavka pa se ne uporabljajo, če je zaradi zgodovinskega naslova ali drugih posebnih okoliščin treba razmejiti teritorialno morje obeh držav drugače, kot odredjajo te določbe.
2. Razmejitvena črta med teritorialnima morjema dveh držav, katerih obali ležita druga drugi nasproti ali se mejita druga z drugo, mora biti zaznamovana na pomorskih kartah velikega merila, ki jih uradno priznavata obalni državi.

13. člen

Če se reka neposredno izliva v morje, je temeljna črta mejna črta, potegnjena prek ustja reke med skrajnima točkama oseke na njenih obrežjih.

III. oddelek

PRAVICA NEŠKODLJIVEGA PREHODA

Pododdelek A

PRAVILA, KI VELJAJO ZA VSE LADJE

14. člen

1. S pridržkom določb teh členov uživajo ladje vseh držav obalnih ali brez lastne obale, pravico neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje.
2. Prehod pomeni plovbo skozi teritorialno morje, ki ji je namen, da se to morje preplove bodisi brez vplovitve v notranje morske vode, bodisi zaradi vplovitve v notranje morske vode ali pa izplovitve iz notranjih morskih vod na odprto morje.
3. Prehod vključuje ustavljanje in sidranje, vendar pa **samo** toliko, kolikor je to vezano z redno plovbo ali je potrebno zaradi višje sile ali stiske.
4. Prehod je neškodljiv, dokler ne posega v mir, red ali varnost obalne države. Pri prehodu se je treba ravnati po teh členih in po drugih pravilih mednarodnega prava.
5. Prehod tujih ribiških ladij se ne šteje za neškodljiv, če se te ladje ne ravnaajo po zakonih in drugih predpisih, ki jih lahko obalna država izda in objavi v namenu, da bi jih preprečila ribolov v teritorialnem morju.
6. Podmornice morajo pluti po površini in morajo imeti izpostavljeno lastno zastavo.

15. člen

1. Obalna država ne sme ovirati neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje.
2. Obalna država mora na primeren način priobčiti vse nevarnosti za plovbo v svojem teritorialnem morju, za katere ve.

16. člen

1. Obalna država lahko v svojem teritorialnem morju ukrepa

kar je potrebno, da bi preprečila prehod, ki ni neškodljiv.

2. Glede ladij, ki plovejo v notranje morske vode, ima obalna država tudi pravico ukreniti, kar je potrebno, da bi preprečila vsako kršitev pogojev, pod katerimi se tem ladjam dovoljuje vstop v omenjene vode.
3. S pridržkom določb 4. odstavka lahko obalna država, se da bi delala razločkov med tujimi ladjami, v tistih delih svojega teritorialnega morja, ki jih točno določi, začasno ustavi izvrševanje pravice neškodljivega prehoda za tuje ladje, če je to nujno za varstvo njene varnosti. Tak ukrep bo učinkovit šele potem, ko se redno objavi.
4. Ni mogoče ustaviti neškodljivega prehoda za tuje ladje skozi morske ožine, ki so namenjene mednarodni plovbi in drugim delom odprtega morja in drugim delom odprtega morja ali teritorialnim morjem tuje države.

17. člen

Tuje ladje, ki uživajo pravico neškodljivega prehoda, se morajo ravnati po zakonih in ostalih predpisih, ki jih je izdala obalna država skladno s temi členi in drugimi pravili mednarodnega prava, in zlasti po zakonih in ostalih predpisih, ki urejajo prevoz in plovbo.

Pododdelek B

PRAVILA, KI VELJAJO ZA TRGOVSKE LADJE

18. člen

1. Od tujih ladij se ne smejo pobirati nikakršne pristojbine, samo zaradi njihovega prehoda skozi teritorialno morje.
2. Od tuje ladje, ki plove skozi teritorialno morje, se ne smejo pobirati pristojbine samo kot plačilo za posebne storitve.

opravljene za to ladjo. Te pristojbine se morajo plačati brez diskriminacije.

TRGOV.L.

19. člen

(KAZ.)

1. Obalna država naj ne izvršuje kazenske jurisdikcije na tuji ladji, ki je na prehodu skozi teritorialno morje, da bi prijela kako osebo ali opravila kako preiskovalno dejanje zaradi kakršnegakoli kaznivega dejanja, izvršenega na ladji v času prehoda, razen v naslednjih primerih:
 - a) če se posledice kaznivega dejanja raztezajo na obalno državo;
 - b) če je kaznivo dejanje tako, da moti javni mir v državi ali red v teritorialnem morju;
 - c) če je ladijski poveljnik ali konzul države, pod zastavo plove ladja, zahteval pomoč krajevnih oblastev;
 - d) če je to potrebno za zatiranje prepovedane trgovine s mamili.
2. Zgornje določbe ne posegajo v pravico obalne države, da stori kakršnekoli ukrepe, h katerim jo pooblašča obalna zakonodaja, zaradi aretacij ali preiskave na tuji ladji, ki plove skoziteritorialno morje, potem ko je zapustila notranje morske vode.
3. V primerih iz 1. in 2. odstavka tega člena mora obalna država, če to zahteva ladijski poveljnik, obvestiti konzularno oblastvo države zastave, še preden karkoli ukrepi in mora olajšati stik med tem oblastvom in ladijsko posadko. V nujnih primerih se lahko tako sporočilo če ne s samim ukrepanjem.
4. Pri presoji, ali je izvršiti aretacijo in na kak način jo je izvršiti, morajo krajevna oblastva upoštevati koristi plovbe.

NOT. V → TEST

5. Obalna država ne sme na tuji ladji, ki plove skozi teritorialno morje, storiti nobenega ukrepa za prijetje osebe ali za izvedbo kakerega preiskovalnega akta, če gre za kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno, preden je ladja zaplula v teritorialno morje, pa je ladja na poti iz tuje luke samo na prehodu skozi teritorialno morje, ne sme zaplula v notranje morske vode.

20. člen

TRGOV. C.

CIVIL.

1. Obalna država naj ne zaustavlja ali odvrča z njene poti tuje ladje, ki plove skozi teritorialno morje, zaradi izvrševanja civilne jurisdikcije nad osebo, ki je na ladji.
2. Obalna država ne more glede take ladje opravljati izvršilnih ukrepov ali jo zaustavljati v izvajanju kakršnega koli civilnega postopka, razen če gre za obveznosti, ki jih je ta ladja sama prevzela, ali pa za odgovornosti, ki so nastale zanjo med plovbo skozi vode obalne države ali zaradi te plovbe.
3. Določbe prejšnjega odstavka ne posegajo v pravico obalne države, da glede tuje ladje, ki se zadržuje v teritorialnem morju ali plove skozi teritorialno morje, potem ko je zapustila notranje morske vode, skladno s svojimi zakoni stori izvršilne ukrepe ali tako ladjo zaustavi v izvajanju kakršnega koli civilnega postopka.

NOT. V. → TERIT.

Pododdelek C

PRAVILA, KI VELJAJO ZA DRŽAVNE LADJE, KI NISO VOJNE LADJE

21. člen

Pravila iz pododdelkov A in B veljajo tudi za državne ladje, ki so namenjene trgovski dejavnosti.

22. člen

1. Pravila iz pododdelka A in iz 18. člena veljajo za državne ladje, ki so namenjene netrgovski dejavnosti.
2. Z izjemami, ki jih vsebujejo določbe v prejšnjem odstavku, nobena določba v teh členih ne posega v imunitete, ki so te ladje uživajo po teh členih ali po drugih pravilih mednarodnega prava.

Pododdelek D

PRAVILA, KI VELJAJO ZA VOJNE LADJE

23. člen

Če se kaka vojna ladja ne drži pravil o prehodu skozi teritorialno morje, ki jih je izdala obalna država, ter ta ladja ne upošteva poziva, ki bi ji bil dan, naj se ravna po teh pravilih, lahko obalna država zahteva, naj vojna ladja zapusti teritorialno morje.

DRUGI DEL

ZUNANJI PAS

24. člen

1. V pasu odprtega morja, ki leži ob njenem teritorialnem morju, lahko obalna država izvršuje nadzorstvo, ki je potrebno zato, da bi:
 - a) preprečevala kršitve svojih carinskih, fiskalnih, vseljenjskih ali zdravstvenih predpisov na svojem ozemlju ali v svojem teritorialnem morju;

- b) kaznovala kršitve teh istih predpisov; do katerih je prišlo na njenem ozemlju ali v njenem teritorialnem morju.
2. Zunanji pas se ne more raztezati več kot dvanajst milj temeljne črte, od katere se meri širina teritorialnega morja.
 3. Če ležita obali dveh držav druga drugi nasproti ali pa druga poleg druge, ni nobena od obeh držav upravičena, da bi brez nasprotnega sporazuma med njima razširila lastni zunanji pas čez srednjo črto, katere vsaka točka je enako oddaljena od najbližjih točk temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja vsake pose-
mezne države.

Tretji del

KONČNI ČLENI

25. člen

Določbe te konvencije ne posegajo v konvencije in druge mednarodne sporazume, ki že veljajo v odnosih med državami, ki so njihove pogodbene stranke.

26. člen

Ta konvencija bo do 31. oktobra 1958 odprta za podpis vsem državam članicam Združenih narodov ali kake specializirane ustanove ter vsaki drugi državi, ki jo Generalna skupščina Združenih narodov povabi, naj postane stranka konvencije.

27. člen

Ta konvencija mora biti ratificirana. Ratifikacijske listine se položijo pri Generalnem tajniku Združenih narodov.

28. člen

K tej konvenciji lahko pristopi vsaka država, ki spada eno izmed kategorij, ki so omenjene v 26. členu. Pristopne listine se položijo pri Generalnem tajniku Združenih narodov.

29. člen

1. Ta konvencija začne veljati tridesetega dne od dneva, ko bo pri Generalnem tajniku Združenih narodov položena ~~dvaindvajseta~~ ^{dvaindvajseta} ratifikacijska ali pristopna listina.
2. Za vsako državo, ki bo ratificirala konvencijo ali pristopila k njej potem, ko bo položena dvaindvajseta ratifikacijska ali pristopna listina, začne konvencija veljati tridesetega dne od dneva, ko bo ta država položila svojo ratifikacijsko ali pristopno listino.

30. člen

1. Potem ko poteče pet let od dneva, ko bo začela veljati ta konvencija, lahko kadar koli vsaka pogodbenica obvesti s pismenim sporočilom Generalnemu tajniku Združenih narodov zahteva revizijo te konvencije.
2. Generalna skupščina Združenih narodov odloči o ukrepih, ki naj se v danem primeru store v zvezi s to zahtevo.

31. člen

Generalni tajnik Združenih narodov bo obvestil vse članice Združenih narodov in druge države, ki so omenjene v 26. členu:

- a) o podpisih te konvencije in o pologu ratifikacijskih ali pristopnih listin, skladno s 26., 27. in 28. členom.

- b) o dnevu, ko bo začela veljati ta konvencija skladno s 29. členom;
- c) o zahtevah za revizijo, postavljenih skladno s 28. členom.

32. člen

Izvirnik te konvencije, katere angleško, kitajsko, špansko, francosko in rusko besedilo so enako verodostojna, se položijo pri Generalnem tajniku Združenih narodov, ki bo poslal njegove overjene prepise vsem državam, ki so omenjene v 26. členu.

V potrdilo tega so podpisani zastopniki pravilno pooblaščeni vsak po svoji vladi, podpisali to konvencijo.

Dano v Ženevi, devetindvajsetega aprila leta tisoč devetsto osemindvajset.

K O N V E N C I J A
O O D P R T E M M O R J U

Države, stranke te konvencije, ki želijo kodificirati pravila mednarodnega prava o odprtem morju in priznavajo, da je konferenca Združenih narodov, ki je zasedala v Ženevi od 24. februarja do 27. aprila 1958, sprejela naslednje določbe kot splošen izraz ustaljenih načel mednarodnega prava, so se sporazumele o naslednjih določbah:

1. člen

Izraz "odprto morje" pomeni vse dele morja, ki ne pripadajo teritorialnemu morju ali notranjim morskim vodam kake države.

2. člen

Ker je odprto morje svobodno za vse narode, ne more nobena država veljavno postavljati zahtevo po tem, da bi podredila kateri koli njegov del lastni suverenosti. Svoboda odprtega morja se uresničuje ob pogojih, ki jih določajo ti členi in druga pravila mednarodnega prava. Med drugim vsebuje, tako za države z morsko obalo kakor za države brez nje:

- 1) svobodo plovbe;
- 2) svobodo ribolova;
- 3) svobodo polaganja podmorskih kablov in cevovodov;
- 4) svobodo preletanja odprtega morja.

Vse države izvršujejo te in druge svoboščine, ki jih priznavajo splošna načela mednarodnega prava, tako da razumno upoštevajo koristi, ki izhajajo iz svobode odprtega morja za druge države.

3. člen

1. Da bi mogle uživati svobodo morja enako kakor države z morsko obalo, naj imajo države brez morske obale prost pristop k morju. Zato bodo države, ki ležijo med morjem in med državo brez morske obale, v sporazumu s to državo in v skladu z obstoječimi mednarodnimi konvencijami dovolile:
 - a) državi brez morske obale prost tranzit skozi svoje ozemlje na temelju vzajemnosti;
 - b) ladjam, ki plovejo pod zastavo te države, enak postopek kot velja glede pristopa v morske luke in glede njihove uporabe za lastne ladje ali za ladje katere koli druge države.
2. Če države, ki ležijo med morjem in državo brez morske obale niso že stranke obstoječih mednarodnih konvencij, bodo s sporazumom z državo brez morske obale uredile vsa vprašanja, ki se nanašajo na svobodo tranzita in na enak postopek v lukah, pri čemer bodo upoštevale pravice obalne države ali države tranzita in posebne razmere države brez morske obale.

4. člen

Vse države, z morsko obalo ali brez nje, imajo pravico, da na odprtem morju plovejo ladje pod njihovo zastavo.

5. člen

1. Vsaka država določa pogoje, pod katerimi podeljuje ladjam svojo državno pripadnost, kakor tudi pogoje za vpis ladij v pomorske vpisnike na svojem ozemlju in za pravico, da izobešajo njeno zastavo. Ladje imajo državno pripadnost tiste države, katere zastavo so upravičene izobešati. Med državo in ladjo mora biti določena pristna zveza.

zlasti mora država nad ladjami, ki izobešajo njeno zastavo, resnično izvrševati svojo jurisdikcijo in tehnično, uporno in socialno nadzorstvo.

2. Vsaka država izda ladjam, ki jim je podelila pravico izobešati svojo zastavo, ustrezne listine.

6. člen

1. Ladje plovejo pod zastavo ene same države in so na odprtem morju, razen v izjemnih primerih, ki jih izrečno predpisujejo mednarodne pogodbe ali ti členi, podrejene njeni izključni jurisdikciji. Ladja ne sme spremeniti svoje zastave med potovanjem ali ob vmesnih postankih, razen če gre za resničen prenos lastnine ali za spremembo vpisa v pomorskem vpisniku.
2. Ladja, ki plove pod zastavami dveh ali več držav, ki jih uporablja, kakor ji je ugodno, ne more nasproti tretjih državam uveljavljati nobene od teh državnih pripadnosti in se lahko izenači z ladjo brez državne pripadnosti.

7. člen

Določbe v prejšnjih členih ne vplivajo na položaj ladij, ki jih uporablja v uardne namene kaka mednarodna organizacija in ki izobešajo zastavo organizacije.

8. člen

1. Vojne ladje uživajo na odprtem morju popolno imuniteto od jurisdikcije vsake druge države, razen države lastne zastave.
2. V okviru teh členov pomeni izraz "vojna ladja" ladje, ki pripada vojni mornarici kake države in ima zunanje znake,

po katerih se spoznavajo vojne ladje njene državne pripadnosti, je pod poveljstvom oficirja, kiga je postavila država in katerega ime je vpisano v seznamu vojne mornarice, ter ima posadko, ki je podrejena pravilom vojne discipline.

9. člen

Ladje, ki pripadajo državi ali ki jih država izkorišča, se pa uporabljajo samo za vladno netrgovsko službo, uživajo na odprtem morju popolno imuniteto od jurisdikcije vsake druge države, razen države lastne zastave.

10. člen

1. Vsaka država mora za ladje, ki plovejo pod njeno zastavo, storiti vse, kar je potrebno, da bi zagotovila varnost na morju; med drugim se to zlasti nanaša na:
 - a) Uporabo signalov, vzdrževanje prometa in preprečevanje trčenja;
 - b) sestavo in delovne pogoje posadk, pri čemer je treba upoštevati ustrezne mednarodne akte s področja delovnih odnosov;
 - c) konstrukcijo in opremo ladij ter njihovo sposobnost plovbo.
2. Ko tako ukrepa, se mora država ravnati po splošno sprejetih mednarodnih načelih in mora storiti vse, kar je potrebno, da zagotovi njihovo spoštovanje.

11. člen

1. Če pride do trčenja ali kakršne koli druge plovne nesreče ladje na odprtem morju, ki ima za posledico kazensko ali disciplinsko odgovornost poveljnika ali katere koli druge

osebe v službi na ladji, se lahko začne kazenski ali disciplinski postopek proti tem osebam samo pred sodnimi ali upravnimi oblastvi države ladijske zastave ali države, katere državljani so te osebe.

2. V disciplinskih stvareh je država, ki je izdala kapitulacijo, spričevalo ali spričevalo o usposobljenosti ali dovolilnico, edina pristojna, da po predpisane opravljene pravne postopku izreče odvzem teh listin in to celo tedaj, če njihov imetnik ni državljan države, ki jih je izdala.
3. Zaseg ali zadrževanje ladje lahko zaukažejo, tudi če gre za ukrep v preiskavi, samo oblastva države ladijske zastave.

12. člen

1. Vsaka država mora zahtevati od poveljnika ladje, ki plove pod njeno zastavo, da v tisti meri, kot je to mogoče brez resne nevarnosti za ladjo, posadko in potnike:
 - a) pomaga vsaki osebi, ki jo najde na morju v življenjski nevarnosti;
 - b) hiti z vso možno hitrostjo na pomoč osebam, ki so v nevarnosti, če je obveščen o tem, da so potrebne pomoči in kolikor se da od njega utemeljeno pričakovati tako delovanje;
 - c) pomaga po trčenju drugi ladji, njeni posadki in njenim potnikom ter, če je to mogoče, sporoči drugi ladji in svoje lastne ladje, njeno vpisno luko in najbližjo luko, vkateri se bo zaustavila.
2. Vse obalne države bodo podprle organiziranje in vzdrževanje ustrezne in učinkovite iskalne in reševalne službe, ki naj zagotovi varnost na morju in nad njim, ter bodo v ta namen, kjer to zahtevajo okoliščine, sklenile s sosednimi državami regionalne sporazume o vzajemnem sodelovanju.

napravo piratstvo; ko lastni državljanji pomagajo sovražniku v vojni

19

13. člen

Vsaka država je dolžna storiti učinkovite ukrepe za to, da se prepreči in kaznuje prevoz sužnjev na ladjah, ki so upravičene izobešati njeno zastavo, ter za to, da se prepreči protipravna uporaba njene zastave v ta namen. Vsak suženj, ki se zateče na ladjo katere koli zastave, je ipso facto svoboden.

14. člen

Vse države morajo sodelovati, kakor najbolj morejo, v zatiranju piratstva na odprtem morju ali v katerem koli drugem območju, ki ni pod oblastjo nobene države.

15. člen

LADJA + ZRAKOPLOV

Piratstvo pomenijo naslednja dejanja:

na odprtem morju
na omijem podh

1. Vsako protipravno dejanje nasilja, zadrževanja ali kakršnega koli plenjenja, ki ga storijo v osebne namene posadka ali potniki zasebne ladje ali zasebnega zrakoplova in je naperjeno: (ne samo namene skrivno, mafkozije)
 - a) na odprtem morju zoper drugo ladjo ali zrakoplov ali zoper osebe ali imovine, ki so na tej ladji ali zrakoplovu;
 - b) zoper ladjo, zrakoplov, osebe ali imovino na območju, ki ni pod oblastjo nobene države.
2. Vsako dejanje prostovoljnega sodelovanja pri uporabljanju ladje ali zrakoplova, če tisti, kiga stori, ve za dejstva, spričo katerih ima ta ladja ali ta zrakoplov značaj piratske ladje ali piratskega zrakoplova.
3. Vsako dejanje, ki spodbuja k izvrševanju ali namerno olajšuje izvrševanje dejanj, ki so opisana v 1. in 2. pododstavku tega člena.

16. člen

V 15. členu opredeljena dejanja piratstva, ki jih zagreši vojna ladja, državna ladja ali državni zrakoplov, na katerih je zagospodarila njihova posadka, ki se je uprla, so izenačena z dejanji, ki jih stori zasebna ladja.

17. člen

Ladjo ali zrakoplov je šteti za piratsko ladjo ali zrakoplov, če so ju osebe, ki ju imajo v dejanski oblasti, namenile za izvršitev kakega izmed dejanj iz 15. člena. Isto velja za ladjo ali zrakoplov, ki sta bila uporabljena za izvršitev kakega takega dejanja, dokler sta v oblasti oseb, krivih za to dejanje.

18. člen

Ladja ali zrakoplov lahko ohranita svojo državno pripadnost kljub temu, da sta postala piratska ladja ali zrakoplov. Ohranitev ali izguba državne pripadnosti se ravnata po zakonu države, ki jima je podelila to državno pripadnost.

19. člen

Vsaka država lahko na odprtem morju ali na vsakem drugem območju, ki ni pod oblastjo nobene države, zaseže piratsko ladjo ali zrakoplov, ali ladjo, ki je bila ugrabljena s piratstvom in je v oblasti piratov, ter aretira osebe in zaseže imovino na taki ladji ali zrakoplovu. Sodišča države, ki je izvršila zaseg, lahko odločijo o kaznih, ki naj se izrečejo, kakor tudi o tem, kaj naj se ukrene glede ladij, zrakoplovov ali imovine, kar pa ne sme posegati v pravice tretjih oseb, ki so ravnale v dobri veri.

20. člen

Če je prišlo do zasega ladje ali zrakoplova zaradi suma na piratstva brez zadostnega razloga, je država, ki je izvršila zaseg, odgovorna državi katere pripadnost ima ladja ali zrakoplov, za vso izgubo ali škodo, ki ju je povzročil zaseg.

21. člen

Zaseg zaradi piratstva lahko izvršijo samo vojne ladje ali vojni zrakoplovi ali druge ladje ali zrakoplovi, ki so namenjeni javni službi in so za to pooblaščen.

22. člen

ODPRTO MORJE

1. Razen primerov, ko intervencijo dovoljuje mednarodna pogodba, vojna ladja, ki sreča na odprtem morju tujo trgovsko ladjo, le-te ne sme zaustaviti, če ni resnega razloga za sum:

- a) da se ladja ukvarja s piratstvom, ali
- b) da se ladja ukvarja s trgovino s sužnji, ali
- c) da je ladja, ki plove pod tujo zastavo ali noče razkiniti svoje zastave, v resnici ladja iste državne pripadnosti kot vojna ladja.

2. V primerih iz pododstavkov a), b) in c) lahko vojna ladja pristopi k preverjanju, ali ima ladja pravico razkiniti svojo zastavo. V ta namen lahko pošlje k sumljivi ladji čoln pod poveljstvom oficirja. Če obstaja sum tudi potem ko se preverijo listine, sme na ladji pristopiti k nadaljnjemu pregledovanju, ki se mora izvršiti z vsemi možnimi obziri.

3. Če se pokaže, da sum ni utemeljen, in če zaustavljena ladja ni zagrešila kakega dejanja, ki ga upravičuje, je treba povrniti vsako izgubo ali škodo, ki bi jo utrpela.

23. člen

1. K pregonu tuje ladje se lahko pristopi, če imajo pristojne oblasti obalne države tehtne razloge za domnevo, da ta ladja kršila zakone in druge predpise te države. Če pregon je treba začeti, dokler je tuja ladja ali katerikoli njen čoln v notranjih vodah, v teritorialnem morju ali zunanjem pasu države, ki preganja in se lahko nadaljuje zunaj teritorialnega morja ali zunanjega pasu samo s pregonom, da ni bil prekinjen. Ni treba, da bi bila ladja, ki zaukaže zaustavitev, tudi sama v teritorialnem morju ali zunanjem pasu takrat, ko tuja ladja, ki plovo v teritorialnem morju ali zunanjem pasu, prejme nalog, naj se zaustavi. Če je tuja ladja v zunanjem pasu, kakor je opredeljen v 24. členu konvencije o teritorialnem morju in zunanjem pasu, se lahko pristopi k pregonu samo zaradi kršitve pravic, za katerih zaščito je bil omenjeni pas ustanovljen.
2. Pravica pregona neha, kakor hitro preganjana ladja plovo v teritorialno morje lastne ali kake tretje države.
3. Pregon se šteje, da je začet, le tedaj, če se je ladja, ki preganja, s pomočjo primernih sredstev, s katerimi razpolaga, prepričala o tem, da je preganjana ladja ali eden izmed njenih čolnov ali drugi čolni, ki delujejo v skupini in uporabljajo preganjano ladjo kot matično ladjo, znotraj meja teritorialnega morja, ali če je to primer v zunanjem pasu. Pregon se sme začeti šele potem, ko je bil dan viden ali slišen znak za zaustavitev, in to iz razdalje, v kateri ga je tuja ladja lahko videla ali slišala.
4. Pravico pregona smejo izvrševati samo vojne ladje ali vojni zrakoplovi ali zrakoplovi, ki so namenjeni javni službi in so za to posebej pooblaščen.

5. Če izvršuje pregon zrakoplov:

- a) se uporabljajo mutatis mutandis odstavki 1.- 3. tega člena;
- b) mora zrakoplov, ki zapove zaustavitev, sam aktivno preganjati ladjo dokler kaka ladja ali zrakoplov ~~obalne~~ države, ki ju je poklical zrakoplov, ne prispeje, da bi nadaljevali pregon, če sam zrakoplov ne more zaustaviti ladje. Zato da bi bila upravičena zaustavitev na odprtem morju, ni dovolj, da je zrakoplov ladjo sam odkril pri kršitvi ali kot sumljivo za kršitev, če je ni sam obenem pozval, naj se zaustavi, in jo preganjal ali če niso tega storili drugi zrakoplovi ali ladje, ki nadaljujejo pregon nepretrgoma.

6. Če je bila ladja zaustavljena na območju, ki je pod oblastjo neke države, in spremljana proti luki te države z namenom, da bi pristojni organi izvršili preiskavo, ni možno zahtevati njene izpustitve samo zato, ker so ladja in njeno spremstvo na tej poti pluli skozi del odprtega morja če je glede na okoliščine to bilo nujno.

7. Če je bila ladja zaustavljena ali zasežena na odprtem morju v okoliščinah, ki ne opravičujejo izvrševanja pravic pregona, ji je treba povrniti vsako izgubo ali škodo, ki ji je bila zaradi tega utrpela.

24. člen

Vsaka država je dolžna izdati pravila za preprečevanje ~~moč-~~ snajenja morja, ki izvira iz izkoriščanja in raziskovanja morskega dna in njegovega podzemlja, upošteva pri tem obstoječe predmetne pogodbene določbe.

25. člen

1. Vsaka država je dolžna storiti ukrepe za preprečevanje onesnaženja morja zaradi potapljanja radioaktivnih odpadkov. upošteva vse napotke in predpise, ki bi jih izdelale pristojne mednarodne organizacije.
2. Vse države so dolžne sodelovati s pristojnimi mednarodnimi organizacijami pri sprejemanju ukrepov za preprečevanje onesnaženja morja in zračnega prostora nad njim, ki izvira iz kakršne koli dejavnosti v zvezi z uporabo radioaktivnih ali drugih škodljivih snovi.

26. člen

1. Vsaka država ima pravico polagati na dno odprtega morja podmorske kable in cevovode.
2. S pridržkom, da ima pravico storiti razumne ukrepe za raziskovanje epikontinentalnega pasu in izkoriščanje njegovih naravnih bogastev, obalna država ne sme ovirati polaganja ali vzdrževanja teh kablov ali cevovodov.
3. Ko polaga te kable ali cevovode, mora država paziti, kakor je treba, na kable in cevovode, ki so že položeni na morsko dno. Zlasti ne sme ovirati možnosti popravil obstoječih kablov in cevovodov.

27. člen

Vsaka država je dolžna storiti potrebne zakonodajne ukrepe, po katerih je kaznivo, če ledja njene zastave ali oseba, ki je pod njeno jurisdikcijo, naklepno ali iz zakrivljene malomarnosti prekine ali poškoduje podmorski kabel na odprtem morju, kar bi moglo imeti za posledico prekinitev ali oviranje brzojavnih ali telefonskih zvez, ali če na podoben način prekine ali poškoduje podmorski vod visoke napetosti ali

cevovod. Ta določba se ne uporablja za prekinitve ali poškodbe katerih storilci so imeli samo upravičen namen varovati svojo življenje ali varnost svoje ladje, potem ko so storili vse potrebne previdnostne ukrepe, da bi se izognili takim prekinitev ali poškodbam.

28. člen

Vsaka država je dolžna storiti potrebne zakonodajne ukrepe, da bi osebe pod njeno jurisdikcijo, ki so lastniki kabla ali cevovoda v odprtem morju in katere s polaganjem ali popravitvi tega kabla ali cevovoda povzročijo prekinitve ali poškodbo drugega kabla ali cevovoda, nosile stroške popravila.

29. člen

Vsaka država je dolžna storiti potrebne zakonodajne ukrepe, da bi lastniki kabla ali cevovoda povrnili škodo lastnikom ladij, ki lahko dokažejo, da so žrtvovali sidro, mrežo ali kako drugo ribiško pripravo zato, da ne bi poškodovali katerega podmorskega kabla ali cevovoda, če so poprej storili vse razumne previdnostne ukrepe.

30. člen

Določbe te konvencije ne posegajo v konvencije ali druge mednarodne sporazume, ki že veljajo v odnosih med državami, ki so stranke teh konvencij ali sporazumov.

31. člen

Ta konvencija bo do 31. oktobra 1958 odprta za podpis vsem državam članicam Združenih narodov ali kake specializirane ustanove ter vsaki drugi državi, ki jo generalna skupščina Združenih narodov povabi, naj postane stranka konvencij.

32. člen

Ta konvencija mora biti ratificirana. Ratifikacijske listine se položijo pri generalnem tajniku Združenih narodov.

33. člen

K tej konvenciji lahko pristopi vsaka država, ki spada v eno izmed kategorij, ki so omenjene v 31. členu. Pristopne listine se položijo pri generalnem tajniku Združenih narodov.

34. člen

1. Ta konvencija začne veljati tridesetega dne od dneva, ko bo pri generalnem tajniku Združenih narodov položena dvanajseta ratifikacijska ali pristopna listina.
2. Za vsako državo, ki bo ratificirala konvencijo ali pristopila k njej potem, ko bo položena dvanajseta ratifikacijska ali pristopna listina, začne konvencija veljati tridesetega dne od dneva, ko bo ta država položila svojo ratifikacijsko ali pristopno listino.

35. člen

1. Potem ko poteče pet let od dneva, ko bo začela veljati ta konvencija, lahko kadar koli vsaka pogodbená stranka s pismenim sporočilom generalnemu tajniku Združenih narodov zahteva revizijo te konvencije.
2. Generalna skupščina Združenih narodov odloči o ukrepih, ki naj se v danem primeru store v zvezi s to zahtevo.

36. člen

Generalni tajnik Združenih narodov bo obvestil vse države članice Združenih narodov in druge države, ki so omenjene v 31. členu:

- a) o podpisih te konvencije in o pologu ratifikacijskih ali pristopnih listin, skladno z 31., 32. in 33. členom;
- b) o dnevu, ko bo začela veljati ta konvencija skladno z 34. členom;
- c) o zahtevah za revizijo, postavljenih skladno s 35. členom.

37. člen

Izvirnik te konvencije, katere angleško, kitajsko, špansko, francosko in rusko besedilo so enako verodostojna, se položi pri generalnem tajniku Združenih narodov, ki bo poslal njegove overjene prepise vsem državam, ki so omenjene v 31. členu.

V potrdilo tega so podpisani zastopniki, pravilno pooblaščenih vsak po svoji vladi, podpisali to konvencijo.

Dano v Ženevi, devetin dvajsetega aprila leta tisoč devetstoseminpetdeset.

K O N V E N C I J A
O EPIKONTINENTALNEM PASU

Države, stranke te konvencije, so se sporazumele o naslednjih določbah:

1. člen

V teh členih se z izrazom "epikontinentalni pas" označujejo:

- a) morsko dno in podzemlje v podmorskem prostoru, ki se razteza ob obali, vendar pa zunaj teritorialnega morja, do globine 200 metrov ali čez to mejo do tja, kjer globina vode nad njima dopušča izkoriščanje prirodnih bogastev v omenjenem prostoru;
- b) morsko dno in podzemlje v ustreznem podmorskem prostoru, ki se razteza ob obali otokov.

2. člen

1. Obalna država izvršuje nad epikontinentalnim pasom suverene pravice, ki se nanašajo na njegovo raziskovanje in na izkoriščanje njegovih prirodnih bogastev.
2. Pravice iz 1. odstavka tega člena so izključne, tako da v primeru, če obalna država ne raziskuje epikontinentalnega pasu ali ne izkorišča njegovih prirodnih bogastev, ne more nihče brez izrečnega pristanka obalne države začeti teh dejavnosti in tudi ne postavljati kakih zahtevkov na epikontinentalni pas.
3. Pravice obalne države nad epikontinentalnim pasom so neodvisne od dejanske ali fiktivne okupacije ter od vsake izrečne proglasitve.
4. Prirodna bogastva, na katera se nanašajo tile členi, obsegajo rudno in drugo neživo bogastvo morskega dna in

ZDAJ

do 200m ↓

do 350 miles

→

podzemlja kakor tudi žive organizme, ki pripadajo sedmim vrstam, se pravi, organizme, ki so v stadiju, v katerem se lahko lovijo, nepremični na morskem dnu ali pod njim ali pa so brez stalnega fizičnega stika z morskim dnom ali podzemljem nesposobni za premikanje.

3. člen

Pravice obalne države nad epikontinentalnim pasom ne posegajo v pravni položaj vodá nad njim kot odprtega morja, kakor tudi ne v pravni položaj zračnega prostora nad temi vodami.

4. člen

S pridržkom, da ima pravico do razumnega ukrepanja o raziskovanju epikontinentalnega pasu in o izkoriščanju njegovih prirodnih bogastev, obalna država ne more ovirati polaganja ali vzdrževanja podmorskih kablov ali cevovodov v epikontinentalnem pasu.

5. člen

1. Raziskovanje epikontinentalnega pasu in izkoriščanje njegovih prirodnih bogastev ne smeta imeti za posledico ~~ne~~ upravičenega oviranja plovbe, ribolova ali ohranitve bioloških bogastev morja, kakor tudi ne oviranja temeljnih oceanografskih ali drugih znanstvenih raziskav, ki se izvajajo v namenu, da se objavijo njihovi rezultati.
2. S pridržkom določb 1. in 6. odstavka tega člena ima obalna država pravico v epikontinentalnem pasu postaviti in vzdrževati ali imeti v obratu instalacije in druge naprave, potrebne za njegovo raziskovanje in za izkoriščanje njegovih prirodnih bogastev, določiti okoli teh instalacij in naprav varnostne cone in ukreniti v teh conah, kakor

potrebno za njihovo varstvo.

3. Varnostne cone iz 2. odstavka tega člena smejo segati okoli postavljenih instalacij in drugih naprav do 500 metrov daleč, računano od vsake točke njihovega zunanjo-robne. Ladje vseh državnih pripadnosti morajo spoštovati te varnostne cone.
4. Čeprav so pod oblastjo obalne države, te instalacije in naprave nimajo pravnega položaja otokov. Nimajo lastnega teritorialnega morja in njihov obstoj ne vpliva na razmejitvev teritorialnega morja obalne države.
5. Postavitev vsakih takih instalacij je treba naznaniti, kakor je to predpisano, in vzdrževati je treba stalna sredstva, ki opozarjajo nanje. Vse instalacije, ki so opuščene ali ne služijo več svojemu namenu, je treba popolnoma odstraniti.
6. Niti instalacije ali naprave niti varnostne cone okoli njih se ne smejo postaviti tam, kjer bi lahko ovirale uporabo priznanih pomorskih poti, ki so bistvenega pomena za mednarodno plovbo.
7. Obalna država mora v varnostnih conah storiti vse primerne ukrepe za varstvo bioloških morskih bogastev pred škodljivimi vplivi.
8. Za vse raziskave, ki se nanašajo na epikontinentalni pas in se vodijo v tem pasu, je treba dobiti pristanek obalne države. Vendar pa obalna država praviloma ne bo odrekla svojega pristaneka, če je prosilec kvalificirana ustanova in gre za čisto znanstvene raziskave fizikalnih ali bioloških značilnosti epikontinentalnega pasu, pri čemer pa velja pridržek, da se lahko obalna država, če to želi, udeleži raziskav ali je v njih zastopana in da se v vsakem primeru objavijo njihovi rezultati.

6. člen

1. Če isti epikontinentalni pas meji z območji dveh ali več držav, katerih obale ležijo druga drugi nasproti, se določi meja epikontinentalnega pasu teh držav s sporazumom med njimi. Če ni sporazuma in če posebne okoliščine ne opravičujejo kake druge mejne črte, je meja srednja črta, katere vsaka točka je enako oddaljena od najbližjih točk temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja vsake posamezne države.
2. Če isti epikontinentalni pas meji z območji dveh sosednjih držav, se določi meja epikontinentalnega pasu s sporazumom med njima. Če ni sporazuma in če posebne okoliščine ne opravičujejo kake druge mejne črte, se meja določi tako, da se uporabi načelo enake razdalje od najbližjih točk temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja vsake posamezne države.
3. Pri razmejevanju epikontinentalnega pasu naj se vse črte, ki so potegnjene po načelih iz 1. in 2. odstavka tega člena, določijo s sklicevanjem na karte in geografske značilnosti, kakršne obstoje določenega dne, in omenijo naj se nepremične in stalne orientacijske točke na kopnem.

7. člen

Določbe teh členov ne posegajo v pravico obalne države do izkoriščanja podzemlja z vrtanjem predorov, ne glede na višino voda nad podzemljem.

8. člen

Ta konvencija bo do 31. oktobra 1958 odprta za podpis vseh državam članicam Združenih narodov ali kake specializirane ustanove ter vsaki drugi državi, ki jo generalna skupščina Združenih narodov povabi, naj postane stranka konvencije.

9. člen

Ta konvencija mora biti ratificirana. Ratifikacijske listine se položijo pri generalnem tajniku Združenih narodov.

10. člen

K tej konvenciji lahko pristopi vsaka država, ki spada v eno izmed kategorij, ki so omenjene v 8. členu. Pristopne listine se položijo pri generalnem tajniku Združenih narodov.

11. člen

1. Ta konvencija začne veljati tridesetega dne od dneva, ko bo pri generalnem tajniku Združenih narodov položena dvaindvajseta ratifikacijska ali pristopna listina.
2. Za vsako državo, ki bo ratificirala konvencijo ali pristopila k njej potem, ko bo položena dvaindvajseta ratifikacijska ali pristopna listina, začne konvencija veljati tridesetega dne od dneva, ko bo ta država položila svojo ratifikacijsko ali pristopno listino.

12. člen

1. Ob podpisu, ratifikaciji ali pristopu lahko vsaka država izrazi pridržke k členom konvencije, razen k 1. do vključno 3. členu.
2. Vsaka država pogodbenica, ki je izrazila kak pridržek po prejšnjem odstavku, ga lahko vsak čas umakne s sporočilom, ki ga v ta namen pošlje generalnemu tajniku Združenih narodov.

13. člen

1. Potem ko poteče pet let od dneva, ko bo začela veljati ta konvencija, lahko kadar koli vsaka pogodbená strana s pismenim sporočilom generalnemu tajniku Združenih narodov zahteva revizijo te konvencije.
2. Generalna skupščina Združenih narodov odloči o ukrepih, ki naj se v danem primeru store v zvezi s to zahtevo.

14. člen

Generalni tajnik Združenih narodov bo obvestil vse državne članice Združenih narodov in druge države, ki so omenjene v 8. členu:

- a) o podpisih te konvencije in o pologu ratifikacijskih ali pristopnih listin, skladno 7., 8., 9. in 10. členom;
- b) o dnevu, ko bo začela veljati ta konvencija skladno s 13. členom;
- c) o zahtevah za revizijo, postavljenih skladno s 13. členom;
- d) o pridržkih k tej konvenciji, postavljenih skladno s 12. členom.

15. člen

Izvirnik te konvencije, katere angleško, kitajsko, špansko, francosko in rusko besedilo so enako verodostojna, se položijo pri generalnem tajniku Združenih narodov, ki bo poslal njegove overjene prepise vsem državam, ki so omenjene v 8. členu.

V potrdilo tega so podpisani zastopniki, pravilno pooblaščení vsak po svoji vladi, podpisali to konvencijo.

Dano v Ženevi, devetindvajsetega aprila leta tisočdevetsto oseminpetdeset.

